

Tornionlaakson neuvoston kulttuuri- ja matkailualan yhteistyömallin laatiminen

Tornionlaakson neuvoston yhteistyömallin laatiminen

Yhteistyömallin pitäisi vastata kysymyksiin:

- miten markkinoimme ja kehitämme kulttuuri- ja matkailutapahtumia ja -tuotteita yhdessä
- kuinka saamme enemmän sisältöä kulttuurista kaikista kolmesta maasta sekä matkailijoiden että paikallisväestön saataville ja hyödyksi
- Jo aiemmin on todettu, että on kyse koko **rajaseudusta ja rajat ylittävästä kulttuuri- ja matkailuyhteistyöstä. Tornionlaakson** rajaseudun kunnan ja useat eri organisaatiot Suomesta, Ruotsista ja Norjasta ovat vuosien varrella kehittäneet kulttuuria ja yhteistyötä erilaisin toimenpitein. Pitkäkestoinen koordinaatio on kuitenkin puuttunut, eikä toimijoilla ole ollut tietoa siitä mitä naapurikunnassa tai rajan toisella puolella tapahtuu.

SWOT

Vahvuudet

- Yhteinen identiteetti, juuret, historia ja perinteet
- Rajaton raja, avoin raja
- Monimuotoisuus, monikielisyys ja monikulttuurisuus on alueen rikkaus
- Valmis organisaatio, jolla on pitkä kokemus kuntien välisestä yhteistyöstä
- Alueella on halu tehdä töitä yhteistyön kehittämiseksi

Heikkoudet

- Vaikeudet tehdä yhteistyötä koko alueen kanssa: kielimuuri, erilaiset tavat työskennellä ja hallinnoida eri maissa
- Torniolaaksolaisen kulttuurin aliarvostaminen
- Kehitystyö omassa organisaatiossa vielä keskeneräistä:
  - Vähäinen aktiivisuus ja osallisuus
  - Erilaiset sisäiset työtavat
  - Epäselvyys omista rooleista
- Pitkät etäisyydet ja huonot julkisen liikenteen yhteydet
- Poismuutto ja asuntotilanne

Mahdollisuudet

- Kulttuurin ja identiteetin vahvistaminen koko Tornionlaaksossa ja sen näyttäminen muulle maailmalle
→ vetovoiman lisääminen
- Rajaseudun mahdollisuudet:
  - Apurahoja monista eri paikoista, eri maista, organisaatioista jne.
  - Yhteistyön myötä resurssit tuplaantuvat
- Digitalisaatio mahdollistaa etätöiden ja etätapaamiset yli rajojen, nuorilla koko maailma käytössään sen kautta

Uhat

- Talous ja resurssien vähyys
- Koordinoinnin epäonnistuminen esimerkiksi epäselvyyksien, konkretian puutteen ja resurssien virheellisen kohdistamisen takia
- Ilmastonmuutos
- Poliittinen epävakaus, rauhaton maailmantilanne
- Edunvalvonnan haasteet, koska kolme maata

Tornionlaakson neuvosto -Rajattoman elämän edelläkävijä

TAVOITE 1: Kohti kasvua

Hankitaan lisää jäseniä, resursseja ja laajennetaan toiminta-aluetta - suunnitelmallisesti

TAVOITE 2: Kulttuuri -meänmaan vahvuus

Paikallinen kulttuuri kukoistaa, sitä arvostetaan ja se näkyy ja kuuluu paikallisten, niin julkisen sektorin kuin asukkaiden puheissa ja teoissa!

TAVOITE 3: Meidät tunnetaan

Näytään ja kuulutaan olemalla aktiivisia, markkinoimalla ja viestimällä näkyvästi

TAVOITE 4: Tehdään yhteistyötä

Rakennetaan siltoja - niin aineettomia kuin fyysisiäkin yhdistämään meitä

VISIO 2030 – Rajattoman elämän edelläkävijä

Tornionlaakson kulttuuri- ja matkailualue kattaa kolmen maan raja-alueen Perämereltä Jäämerelle pitkin Tornionlaakson jokia ja tuntureita. Yhteinen historia, identiteetti sekä kulttuurinen rikkaus yhdistävät aluetta ja erottavat sen muista kohteista. Alue on vetovoimainen kohde ja kulttuuritarjontaa on ympäri vuoden. Se luo hyvinvointia paikallisille yhteisöille.

Osa alueen kulttuurialantoimijoista tuntevat toisensa ja toimivat rajat ylittävästi, muodostaen luovan, innovatiivisen ja avoimen kehittämisverkoston.

Raja-alueen yhteistyöllä koko alueen kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta voidaan kehittää vastaamaan sekä paikallisten asukkaiden että matkailijoiden tarpeisiin. Aitojen, autenttisten kokemusten kaipuu kohtaa hyvin raja-alueen tarjonnan.

TAVOITE 1: Kohti kasvua

Tornionlaaksossa, rajat ylittävässä yhteistyössä on tarve yhteisen vision kirkastamiselle, yhteiselle kulttuuri- ja matkailustrategialle, joka vie työtä **suunnitelmallisesti** eteenpäin ja kytkeytyy luontevasti alueellisiin vastaaviin strategioihin. Tornionlaakson neuvosto tavoittelee aktiivista otetta alueen hankkeiden osarahoittajana.

- Laaditaan 3-vuotinen kulttuuri- ja matkailustrategia, jonka yhdistyksen varsinainen kokous vahvistaa sekä 1-vuotinen toimintaohjelma. Huomioidaan myös strategiassa raja-alue houkuttelevana asuinpaikkana.
- Kytetään se alueellisiin strategioihin osallistamalla laajemman alueen toimijoita mukaan
- Organisaatioon on saatava lisää resursseja: tarvitsemme lisää jäseniä ja erilaisia jäseniä, laajennetaan toiminta-alueita Suomessa Kittilään ja Ruotsissa Jällivaaraan ja Kiirunaan
- Toteutetaan erilaisia hankkeita ym. toimenpiteiden toteuttamiseksi
- Kehitetään edelleen Tornionlaakson neuvoston yhteistyömallia ja täsmennetään työrooleja ja vastuutahoja
- Tornionlaakson neuvoston rooli rajat ylittävän yhteistyön edistäjänä määritettävä
- Tornionlaakson neuvosto on herännyt uudestaan henkiin viime vuosina, mutta vielä on tarvetta innostaa, motivoida ja sitouttaa konkreettisempaan yhteistyöhön

TAVOITE 2: Kulttuuri - Meänmaan vahvuus

Yhteinen historia, identiteetti sekä kulttuurinen rikkaus yhdistävät aluetta ja erottavat sen muista kohteista. Alue on vetovoimainen kohde ja kulttuuritarjontaa on ympäri vuoden. Luovat alat ja kulttuurimatkailu kukoistaa, samoin saamelaiskulttuuri sekä monikulttuurisuus. Se luo henkistä, fyysistä ja taloudellista hyvinvointia paikallisille yhteisöille.

- Edistetään sitä, että koulutus on yhteistä molemmin puolin väylää ja on mahdollista opiskella kaikilla tasoilla kaikilla kielillä
- Kirkastetaan raja-alueen kulttuuri- ja matkailuvisiona
  - Pilottialue Meänmaa: Meänmaa käsitteenä, Meänmaan tiivistäminen, “Meänmaa omaksi valtioksi”
  - Rajattoman elämän edelläkävijä: “Rajattomuus on voimavaramme”, “Rajattomuus yhdistää meitä”
- Rakennetaan ja kehitetään tietoisuutta uniikista raja-alueesta Medvetande göra det unika Tornedalen

TAVOITE 3: Meidät tunnetaan

Tornionlaakson neuvoston kansallinen ja alueellinen näkyvyys ja tunnettuus kaipaavat vahvistamista. Se tapahtuu aktiivisen markkinoinnin ja viestinnän avulla. Onnistuminen markkinoinnissa ja viestinnässä vaikuttaa koko raja-alueen tunnettuuteen ja myös Tornionlaakson neuvoston tunnettuuteen ja kiinnostavuuteen.

- Tornionlaakson neuvoston viestintää tulee kehittää, vahvistaa ja tehdä neuvosto ja sen työ näkyväksi
- Raja-alueen yhteinen ja yhtenäinen markkinointi kasvattaa koko alueen tunnettuutta ja johtaa alueellisen hyvinvoinnin kasvuun
  - Pohjoinen ulottuvuus, yötön yö, luontomatkailu, kulttuurimatkailu tulee tehdä näkyväksi
  - Vaikuttajamarkkinointiin kaivataan hyviä lähettiläitä, mielellään kaiken ikäisiä, myös nuoria
- Tornionlaakson neuvoston verkkosivut tulisi uusia: logo, nimi, tiedotus toiminnasta, yhteistyö
- Mediyhteistyötä tulee kehittää

TAVOITE 4: Tehdään yhteistyötä

Yhteistyö ja verkostoituminen koko raja-alueen kesken nostattaa Tornionlaakson ja koko raja-alueen resursseja ja tunnettuutta.

- Raja-alueen välille tulee rakentaa lisää siltoja - fyysisiä siltoja mutta myös aineettomia tavaten ihmisiä, organisaatioita ja tehden yhteistyötä
  - Kuntia tulee sitouttaa toimintaan entistä aktiivisemmin: Tornionlaakson neuvoston ja kuntien roolit kirkastetaan
  - Kaikille alueen toimijoille pitää tarjota yhteistyöalustoja: sekä digitaalisia alustoja mutta myös tapaamisia, tapahtumia ja esimerkiksi koulutuksia
  - Rajat ylittävää yhteistyötä tulee entisestään kehittää
  - Verkostoitumista pitää tehdä suunnitelmallisemmin ja laaja-alaisemmin
    - Lähettäjä
    - Kulttuuri-instituutiot
    - Koulutusyhteistyö
    - Yrittäjät/elinkeinoelämän hyödyntäminen
    - Raja- ja hallinnollisiin päätöksiin liittyvä virkamiesyhteistyö
    - Kokemusten vaihtoa eri tasoilta ja eri työrooleista
- Instituutiot tekevät yhteistyötä tiiviisti